॥ १ ॥ २ ॥ यदिति अद्रुग्धेषुअनपकृतेषुधार्तराष्ट्रेषुयत्युष्माकंद्रुग्धवत्अपकृतस्येवसौनःसूनावान्हिंस्रःतद्धर्मादनपेतंसौनधर्म्यंक्रौर्यवर्ततेतन्नसाधु द्रुग्धैरपिभवद्भिस्तेषुप्रव्राजनकालेपिद्रोहोनकृतइदानींतु सुतरांनकर्तव्यइत्याशयः तेतुस्वकृतंभोक्ष्यंत्येवेत्याह मित्रध्रुगिति ॥ ३ ॥ नचानुजानातिसंधिनानुमोदते तप्यतेचपुत्रनाशभयात् गरीयानितिशृणोतिचेतिसंबंधः ॥ ४ ॥ कच्चिदस्मान्स्मरंतीतिपृष्टंतत्राह स्म

संजयउवाच यथात्थमेपांडवतत्तथैवकुरून्कुरुश्रेष्ठजनंचपृच्छसि ॥ अनामयास्तातमनस्विनस्तेकुरुश्रेष्ठान्पृच्छसिपार्थयांस्त्वं ॥ १ ॥ संत्येववृद्धाःसाधवो धार्त्तराष्ट्रेसंत्येवपापाःपांडवतस्यविद्धि ॥ दद्याद्रिपुभ्योपिहिधार्त्तराष्ट्रःकुतोदायांल्लोपयेद्ब्राह्मणानां ॥ २ ॥ यद्युष्माकंवर्त्ततेसौनधर्म्यमद्रुग्धेषुद्रुग्धवत्तन्नसाधु ॥ मित्रध्रुक्स्यात्धृतराष्ट्रःसपुत्रोयुष्मान्द्विषन्साधुवृत्तानसाधुः ॥ ३ ॥ नचानुजानातिभृशंचतप्यतेशोचत्यंतःस्थविरोऽजातशत्रो ॥ शृणोतिहिब्राह्मणानांसमेत्य मित्रद्रोहःपातकेभ्योगरीयान् ॥ ४ ॥ स्मरंतितुभ्यंनरदेवसंयुगेयुद्धेचजिष्णोश्चयुधांप्रणेतुः ॥ समुत्कृष्टेदुंदुभिशंखशब्देगदापाणिंभीमसेनंस्मरंति ॥ ५ ॥ माद्रीसु तौचापिरणाजिमध्येसर्वादिशःसंपतंतौस्मरंति ॥ सेनांवर्षंतौशरवर्षैरजस्रंमहारथौसमरेदुःप्रकंपौ ॥ ६ ॥ नत्वेवमन्येपुरुषस्यराजन्ननागतंज्ञायतेयद्भविष्यं ॥ त्वंचेत्तथासर्वधर्मोपपन्नःप्राप्तःक्लेशंपांडवकृच्छ्ररूपं ॥ त्वमेवैतत्कृच्छ्रगतश्चभूयःसमीकुर्याःप्रज्ञयाऽजातशत्रो ॥ ७ ॥ नकामार्थंसंत्यजेयुर्हिधर्मंपांडोःसुताःसर्व एवेंद्रकल्पाः ॥ त्वमेवैतत्प्रज्ञयाजातशत्रोसमीकुर्यायेनशर्माप्नुयुस्ते ॥ ८ ॥ धार्तराष्ट्राःपांडवाःसृंजयाश्चयेचाप्यन्येसन्निविष्टानरेंद्राः ॥ यन्मांब्रवीद्धृतराष्ट्रोनिशा यामजातशत्रोवचनंपितातेः ॥ ९ ॥ सहामात्यःसहपुत्रश्चराजन्समेत्यतांवाचमिमांनिबोध ॥ १० ॥ इतिश्रीमहाभारतेउद्योगपर्वणिसंजययानपर्वणिसंजय वाक्येचतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ ॥ ७ ॥ युधिष्ठिरउवाच समागताःपांडवाःसृंजयाश्चजनार्दनोयुयुधानोविराटः ॥ यत्तेवाक्यंधृतराष्ट्रानुशिष्टंगावल्गणे ब्रूहितत्सूतपुत्र ॥ १ ॥ संजयउवाच अजातशत्रुंचवृकोदरंचधनंजयंमाद्रवतीसुतौच ॥ आमंत्रयेवासुदेवंचशौरिंयुयुधानंचेकितानंविराटं ॥ २ ॥ पंचाला नामधिपंचैववृद्धंधृष्टद्युम्नंपार्षतंयाज्ञसेनिं ॥ सर्वेवाचंशृणुतेमांमदीयांवक्ष्यामियांभूतिमिच्छन्कुरूणां ॥ ३ ॥ शमंराजाधृतराष्ट्रोभिनंदन्नयोजयत्त्वरमाणोर थंमे ॥ सभ्रातृपुत्रस्वजनस्यराज्ञस्तद्रोचतांपांडवानांशमोस्तु ॥ ४ ॥

रंतीति तुभ्यंत्वां ॥ ५ ॥ रणोयोधध्वनिस्तद्विशिष्टायाआजिःसंग्रामस्तन्मध्ये रक्षणस्त्राणेरणःक्वणेइत्यम

रः ॥ ६ ॥ अनागतंअज्ञातंअदृष्टमित्यर्थः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ १० ॥ इतिउद्योगप० नैलकंठीयेभारतभा० चतुर्विंशोऽध्यायः ॥ २४ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ रथमयोजयत् इहआगंतुं राज्ञोवचनंपांडवानां

रोचतांततश्चशमोस्तु ॥ ४ ॥

Digitized by Google